

Intelektualia Myśliwskie. Retrospekcja 2001 - 2022

9 sesji w Muzeum Zamoyskich w Kozłówce - 2 sesje wyjazdowe w Sieniawie i w Wiśle - 8 książek - 1 broszura

Pomysł zorganizowania sesji naukowej pod nazwą „Intelektualia Myśliwskie” zrodził się w Klubie Świętego Huberta. Inicjatorem był ówczesny prezes Klubu, Jacek Tomaszewski (1927-2016), myśliwy, były prezes Zarządu Głównego PZŁ oraz Tomasz Konarski, artysta plastyk, współtwórca Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa w Warszawie, późniejszy wieloletni prezes tegoż Stowarzyszenia. Pomysł wynikał z chęci pokazania łowiectwa, jako zjawiska wieloaspektowego, z mnogością zagadnień, tradycjami kultury łowieckiej, barwnością obyczaju, smakami kuchni. Doskonałe i przyjazne miejsce do spotkań zaproponował Krzysztof Kornacki, ówczesny dyrektor muzeum, muzealnik, ale też pasjonat myślistwa. Muzeum Zamoyskich w Kozłówce, zlokalizowane w dawnej rezydencji arystokratycznej, z tradycjami łowieckimi, stało się zatem miejscem sesji, w których od początku uczestniczyli myśliwi oraz historycy, regionaliści oraz pasjonaci sztuki i tradycji łowieckich. Prelekcje dotyczyły m.in. historii i współczesności prawa łowieckiego, muzyki i architektury, literackich i plastycznych przedstawień polowań czy przebiegu łowów w dawnych majątkach arystokratycznych. Nad stroną merytoryczną czuwali wybitni znawcy tematu, m.in. prof. Janusz Tazbir (1927-2006), polski historyk, profesor nauk humanistycznych, członek Polskiej Akademii Nauk.

Tradycją stało się wydawanie materiałów pokonferencyjnych w formie książki przygotowywanej w wydawnictwie Muzeum Zamoyskich w Kozłówce, której druk wspiera Klub Świętego Huberta. Publikacje w formacie A5, w twardej oprawie, bogato ilustrowane, mają spójną szatę graficzną dla całej serii. Interesującym wyróżnikiem książek są specjalnie dedykowane, tematyczne winiety w formie reprodukcji zabytkowych sztychów oraz rysunków i grafik wykonanych przez obecną dyrektorkę muzeum Annę Fic-Lazor.

2001 - Kozłówka

Pierwsze spotkanie zorganizowane przez Muzeum Zamoyskich w Kozłówce, Klub Świętego Huberta oraz Towarzystwo Łowieckie Ziemi Wschodnich odbyło się w czerwcu 2001 roku w Kozłówce.

Na sesji wygłoszono następujące referaty:

Krzysztof Kornacki, *Polowanie w lasach kozłowieckich dawniej i dziś.*

Agnieszka Samsonowicz, *Geneza pojęć łowy, myślistwo, gon, polowanie.*

Tomasz Konarski, *O potrzebie istnienia ideowych towarzystw łowieckich.*

Ryszard Kiersnowski, *Ludzie i wilcy.*

Grażyna Połuszejko, *Tradycje myśliwskie w twórczości Wincentego Pola.*

Danuta Łukasik, *Organizacje myśliwskie na Kresach wschodnich XIX/XX wieku.*

Wydano również broszurę ze słowem wstępnym Tomasza Konarskiego *Intelektualia myśliwskie, Kozłówka, 9-10 czerwca 2001 roku*, Klub Świętego Huberta, Warszawa 2002.

2002 - Sieniawa

Na sesji zorganizowanej przez Towarzystwo Łowieckie Ziemi Wschodnich w Sieniawie wygłoszono na referaty:

Danuta Łukasik, *Organizacje myśliwskie na Kresach Wschodnich XIX/XX w.*

Tomasz Konarski, *O potrzebie dyskusji nad nowym modelem łowiectwa.*

Jan Maria Witkiewicz, *Problemy polskiego modelu łowiectwa.*

Antoni Derwich, *Bóbr w Bieszczadach.*

Agnieszka Olszańska, *Problem ochrony żbika w Polsce.*

Izabela Wierzbowska, *Drapieżnictwo psów i kotów.*

Sesji nie towarzyszyła publikacja.

2003 - Kozłówka

W maju 2003 roku w rezydencji kozłowieckiej odbyła się sesja zorganizowana wspólnie przez Klub Świętego Huberta i Muzeum Zamoyskich w Kozłowie. Konferencję zatytułowaną „Polowania dworskie”, z udziałem gości z zagranicy, prowadził prof. Janusz Tazbir. Uczestnicy sesji mogli obejrzeć też wystawę czasową „Hej! Gerwazy! Daj gwintówkę!”, prezentującą około 150 okazów broni myśliwskiej, obrazów, grafik oraz trofeów ze zbiorów własnych muzeum oraz m. in. ze zbiorów Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie, Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa w Warszawie, Muzeum Narodowego w Warszawie i prywatnych kolekcji.

Wygłoszone referaty, z przedmową prof. Janusza Tazbira, zostały wydane drukiem w 2003 roku, w muzealnej publikacji *Intelektualia myśliwskie. Polowania dworskie. Materiały z II sesji zorganizowanej w Muzeum Zamoyskich w Kozłowie 10-11 maja 2003.*

2005 - Kozłówka

W celu lepszego przygotowania konferencji partnerzy - Klub św. Huberta i Muzeum Zamoyskich podjęli decyzję o organizacji wydarzenia co dwa lata.

Sesja, zatytułowana „Łowiectwo, natura, cywilizacja”, zaowocowała referatami:

Aldona Cholewianka-Kruszyńska, *Polowania par force u Potockich w Łańcucie i Antoninach.*

Aldona Cholewianka-Kruszyńska, *Pilawin - „królewska fantazja” Józefa Potockiego.*

Zbigniew Ciepluch, Andrzej Dobiech, *Polowania w Puszczy Piskiej, dawniej i dziś.*

Tomasz Konarski, *Wilk.*

Andrzej Walewski, *Łowiectwo a ochrona środowiska.*

Publikacja, ze słowem wstępnym ówczesnego dyrektora muzeum Krzysztofa Kornackiego *Intelektualia myśliwskie. Łowiectwo, natura, cywilizacja. Materiały III sesji zorganizowanej w Muzeum Zamoyskich w Kozłówce 18-19 czerwca 2005*, zawierająca wygłoszone wystąpienia, wydana została przez Muzeum Zamoyskich w Kozłówce w 2006 roku.

2007 - Kozłówka

Na sesji wygłoszono referaty:

Aldona Kruszyńska, Krajowe polowania ze strzelbą Potockich z Łańcuta.

Ireneusz Wojczuk, Pałace i dwory myśliwskie.

dr Sebastian Juszko, Łazienki Królewskie - od książęcego zwierzyńca do współczesnego kształtu parku.

Andrzej Dobiech, Polowania w Puszczy Boreckiej i jej otulinie, dawniej i dziś.

Tomasz Konarski, Rozważania na temat łowiectwa.

2009 - Kozłówka

Wystąpienia sesji, noszącej tytuł „O tradycji i o przyszłości” to:

Izabela Kamińska, *Polowania według scenariusza Henryka Sienkiewicza*.

Aldona Cholewianka-Kruszyńska, *Myśliwskie wizerunki Józefa Potockiego z Antonin*.

Zbigniew Masłowski, *Broń - uniwersalne narzędzie wszech czasów*.

Krzysztof Morow, *Za i przeciw selekcji osobniczej sarny*.

Stanisław Malec, *Fascynująca Kamczatka*.

Po opracowaniu materiałów, w roku 2010, ukazała się publikacja, zawierająca dwa referaty (A. Kruszyńskiej i A. Dobiecha) z sesji z roku 2007 oraz referaty z roku 2009, opatrzona słowem wstępnym Krzysztofa Kornackiego *Intelektualia myśliwskie. Tradycja i współczesność. Materiały sesji naukowych (IV i V) zorganizowanych w Muzeum Zamoyskich w Kozłówce w 2007 i 2009 r.*

2011 - Kozłówka

Patronat honorowy nad sesją objęli: Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Pan Bronisław Komorowski, Sekretarz Stanu w MKiDN Generalny Konserwator Zabytków Pan Piotr Żuchowski oraz Marszałek Województwa Lubelskiego Pan Krzysztof Hetman. Konferencja poświęcona była problematyce przyrodniczej oraz tematom związanym z kolekcjonerstwem łowieckim, obecnością motywów myśliwskich w sztuce, pasjami łowieckimi znanych ludzi - ziemian, przemysłowców, literatów. Wystąpienia sesji zorganizowanej przez Muzeum i Klub ukazały się drukiem w roku 2012, w publikacji muzealnej *Intelektualia myśliwskie VI. Materiały VI sesji naukowej zorganizowanej w Muzeum Zamoyskich w Kozłówce 18 czerwca 2011:*

List Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego.

Tomasz Konarski, *Człowiek i zwierzę - partnerzy na wspólnej ziemi.*

Arkadiusz Michał Stasiak, *Ptaki drapieżne układane do polowań w nowożytnej Rzeczypospolitej.*

Zofia Sidorczuk-Andrzejewska, *Polowanie w piętnastowiecznej Francji a dziś.*

Edward Śledź, *Wielka Hala Dworu Artusa jako sala myśliwska.*

Magdalena Bialic, *Stroje do polowań w Polsce w wieku XIX.*

Izabela Kamińska, *Kolekcjonerstwo łowieckie.*

J. Ewa Leśniewska, *Myśliwskie pasje Józefa Weysenhoffa.*

Mirosław Kwieciński, *Łowiectwo w dobrach zakopiańsko-kórnickich Władysława Zamoyskiego.*

Elżbieta Wierzbicka, *Drobiazgi myśliwskie w archiwaliach Brezów.*

Małgorzata Zawadzka, *Łowieckie wyprawy w fotografii i notatkach Stanisława Wilhelma Lilpopa.*

Sebastian Juszek, *Drapieżnictwo na zającu szaraku w warunkach jego niskiej liczebności.*

Andrzej Albigowski, *Złote pióra „Kaczuszki”.*

Zbigniew Ciemniwski, *Dziedzictwo polskiego łowiectwa elementem kultury Rzeczypospolitej.*

2013 - Kozłówka

Podczas 7. sesji uczestnicy „Intelektualiów” mogli przedpremierowo obejrzeć wystawę „Łowiectwo na Lubelszczyźnie. W 90. rocznicę Polskiego Związku Łowieckiego” wraz z towarzyszącym jej pokazem obrazów „Andrzej Świda. Malarstwo... z lasem w tle” oraz uczestniczyć w Pierwszych Lubelskich Dniach Kultury Łowieckiej.

Na sesji wygłoszono dziewięć referatów:

Tomasz Konarski, *Myśliwi, Łowcy i Reszta.*

Andrzej Dobiech, Paweł Śliwiński, *Jankowscy - myśliwi Dalekiego Wschodu z przełomu XIX i XX wieku.*

Andrzej Arcimowicz, *Michał Issajewicz „Miś”.*

J. Ewa Leśniewska, *Polowania w majątkach Kijany, Ciechanki i Łańcuchów. Szkice do portretu lubelskiego ziemiaństwa.*

Piotr A. Czyż, *Polowania na dziki w dobrach Zamoyskich w Różance.*

Arkadiusz M. Stasiak, *Staropolskie polowanie z orłem. Łowiecka rzeczywistość czy literacka fikcja?*

Izabela Kamińska, *Motywy łowieckie na szkle artystycznym w Rzeczypospolitej XVIII wieku.*

Stefan Olech, *Historia jednego eksponatu - szafa na myśliwską broń palną.*

Zbigniew Ciemniwski, *Jak wypełniamy postanowienia polskiego Prawa łowieckiego?*

Publikacja *Intelektualia myśliwskie VII. Materiały VII sesji naukowej zorganizowanej w Muzeum Zamoyskich w Kozłówce 7 września 2013* wydana została w 2014 roku.

2015 -Wisła

W Rezydencji Prezydenta RP w Zamku Górnym w Wiśle odbyła się kolejna sesja z cyklu „Intelektualia myśliwskie”, zorganizowana przez Klub Świętego Huberta i Muzeum Zamoyskich w Kozłówce. Uczestnicy konferencji byli gośćmi Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego, który także wziął udział w obradach. Podczas sesji wygłoszono dziesięć referatów poświęconych różnym aspektom tradycji łowieckich. Wystąpienia ukazały się drukiem w roku 2016 w książce *Intelektualia myśliwskie VIII. Materiały sesji naukowej zorganizowanej w Wiśle 27 czerwca 2015 roku*, Kozłówka 2016:

Zbigniew Ciemniński, *Czym powinno być łowiectwo we współczesnej Europie?*

Bogdan Złotorzyński, *Zagrożenia dla współczesnego łowiectwa.*

Krzysztof Morow, *Kształtowanie się współczesnego polskiego łowiectwa.*

Tomasz Konarski, *Orzeł i Reszka.*

Piotr Kowal, *Tradycje muzyki myśliwskiej w Polsce.*

Emilia Bzicka, *Animalistyczne brązy Magdaleny Gross (1881-1948).*

Stefan Olech, *Unikalne i cenne, kilka słów o wybranych okazach myśliwskiej broni palnej w zbiorach Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa w Warszawie.*

Katarzyna Kot, *Polowania dewizowe w PRL.*

Sławomir Grzechnik, *Zamoyscy w Angoli.*

Krzysztof Kornacki, *Łowiectwo w Kozłówce - reaktywacja.*

2017 - Kozłówka

Część referatów, wygłoszonych na sesji, zorganizowanej tradycyjnie we współpracy z nowym Zarządem Klubu Świętego Huberta, poświęconych było sokolnictwu jako żywej tradycji kultury. Obrady poprowadzili: nowy prezes Klubu Dariusz Młotkiewicz oraz Krzysztof Kornacki. Uczestnicy mogli obejrzeć wystawę czasową „Chwal ćwik! Żywa tradycja sokolnictwa”, a w pałacowych ogrodach, pokazy sokolnicze przygotowane przez Polski Klub Sokolników PZŁ „Gniazdo Sokolników” oraz przez uczniów szkoły w Szczawnickich Baniach na Słowacji, pierwszej szkoły podstawowej na świecie, w której sokolnictwo stanowi obowiązkowy przedmiot podlegający klasyfikacji. Temat ekspozycji podjęty został w odpowiedzi na decyzję Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego o wpisaniu sokolnictwa, jako żywej tradycji, na Krajową Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego, prowadzoną przez Narodowy Instytut Dziedzictwa.

Pokłosiem sesji była książka *Intelektualia myśliwskie. Materiały sesji naukowej zorganizowanej w Muzeum Zamoyskich w Kozłówce 10 czerwca 2017 roku*, wydana w 2018, zawierająca wszystkie przedstawione referaty:

Andrzej Tomek, Henryk Okarma, *Czym jest współczesne łowiectwo.*

Witold Daniłowicz, *Geneza i założenia koncepcji zrównoważonego łowiectwa.*

Grzegorz Poklewski-Koziół, *Tadeusza Poklewskiego-Koziół syberyjski notatnik myśliwego 1902-1916.*

Tomasz Konarski, *Roman Hubert Hupałowski (1905-1990). Polowania na bezdrożach świata.*

Elżbieta Sęczykowska, *Egzotyczne polowania i tajemnice Kamila Giżyckiego.*

Izabela Kamińska, *Tkaniny łowiectwem „malowane” - blask, fantazja i splendor.*

Henryk Mąka, *Historia i współczesność sokolnictwa.*

Zbigniew Bonczar, *Etyka sokolnicza - zarys problematyki.*

Pavel Michal (Słowacja), *Sokolnictwo w systemie szkolnictwa na Słowacji .*

Krzysztof Oleszczuk, *Kordelas - zanikająca tradycja.*

2019 - Kozłówka

28 września 2019 roku odbyła się w Muzeum kolejna sesja, której uczestnicy mogli wysłuchać następujących wystąpień:

Tomasz Konarski, *Na temat wilka, słów kilka.*

dr Izabela Kamińska, *Zwierzyna na płótnach wielkich mistrzów.*

dr Zbigniew Masłowski, *Jan Sztolcman - twórca „Łowca Polskiego”.*

prof. dr hab. Roman Dziedzic, dr hab. Michał Słoniewski, *Historia gospodarstwa łowieckiego w Spale.*

Leszek Walenda, *Ocalić od zapomnienia - Biebrza.*

Krzysztof Morow, *Czy łowiectwo jest elementem ochrony środowiska przyrodniczego?*

Konferencji towarzyszyła wystawa fotografii Tadeusza Budzińskiego *Tak było - z obiektywem i strzelbą. Bieszczady w latach 1970-1980.* Po zakończeniu konferencji uczestnicy mieli możliwość obejrzenia pokazu kawaleryjskiego Szwadronu Ziemi Hrubieszowskiej im. 2 Pułku Strzelców Konnych, który odbył się w kozłowieckim parku.

2022 - Warszawa

Z powodu panującej pandemii COVID-19 sesja zaplanowana na rok 2021 w Łazienkach Królewskich w Warszawie przełożona została na rok 2022.

Wystąpienia wygłoszone podczas sesji w 2019 roku oraz referaty przygotowane na obecną sesję zostaną umieszczone w planowanej kolejnej publikacji *Intelektualia myśliwskie.*

2022

Anna Fic-Lazor, *Intelektualia myśliwskie. Retrospekcja 2001-2022*

dr Izabela Kamińska, *Słów kilka o rzeczach łowieckich w Łazienkach Królewskich w Warszawie*

Kazimierz K. Stachurski, *Obrazy o tematyce myśliwskiej. Spacer po galeriach Zamku Królewskiego i Muzeum Narodowego w Warszawie*

dr Izabela Kamińska, *Portret łowcy na przestrzeni wieków*

Wojciech Plewiński, *Myśliwy w fotografii*

Gabriela Łakomik-Kaszuba, *Wzłamniki, pijawki i frezy, czyli o psach do polowań z białą bronią*

Gabriela Łakomik-Kaszuba, *Z ogarami przez wieki, rzecz o polskiej kulturze szlacheckiej i dawnych łowcach*

Piotr Hubert Świda, *Koń i polowanie w tradycji rodzinnej wczoraj i dziś - wybrane przykłady*

Dariusz Młotkiewicz, *Włodzimierz Korsak i łowiectwo ideowe*